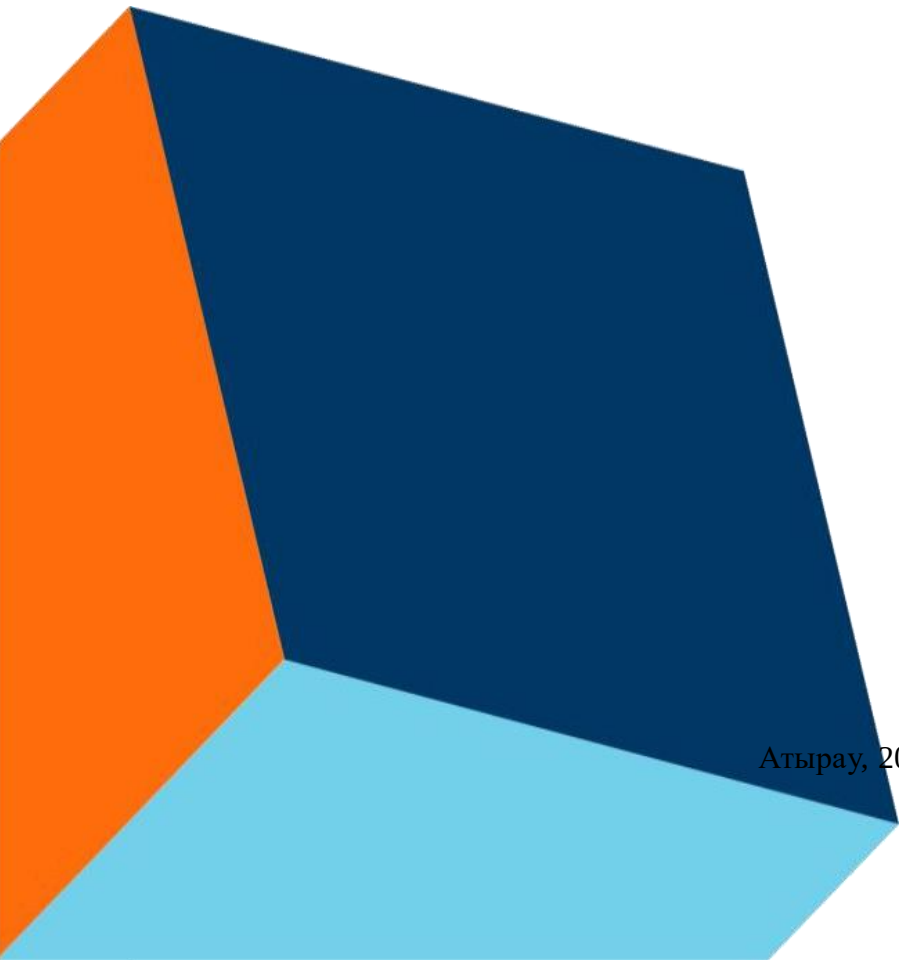

Н.С.Баймукашева, Ш.М.Саримова

«Техник-жерге орналастырушы»

құзіреттілігі бойынша демонстрациялық емтихан материалдар жинағы

Атырау, 2023

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ ОҚУ-АҒАРТУ МИНИСТРЛІГІ О.КӨШЕКОВ
АТЫНДАҒЫ АТЫРАУ АГРАРЛЫ-ТЕХНИКАЛЫҚ КОЛЛЕДЖІ

Баймукашева Найля Сериковна
Саримова Шынар Маратовна

«Техник-жерге орналастырушы»

күзiреттiлiгi бойынша демонстрациялық емтихан материалдар жинағы

Атырау, 2023

УДК 631.5

ББК 40

Б20

Н.С.Баймукашева, Ш.М.Саримова

07310300-Жерге орналастыру, 4S07310302 «Техник-жерге орналастырушы» құзіреттілігі бойынша демонстрациялық емтихан материалдар жинағы

ISBN 978-601-08-3395-1

ISBN 978-601-08-3395-1

Рецензент:

Техника ғылымдарының докторы, профессор Джанзаков Ислам Исағалиевич

О.Көшеков атындағы Атырау аграрлы-техникалық колледжінің оқу бағдарламасының жоспары бойынша аударылды.

WorldSkills Kazakhstan стандарттары және «Техник-жерге орналастырушы» құзыреттілігі бойынша Демонстрациялық емтиханның тапсырмалары, техникалық сипаттамасы, бағалау критерийлері және инфрақұрылым парақтары жинақталған.

©О.Көшеков атындағы Атырау аграрлы-техникалық колледжі, 2023

МАЗМҰНЫ

Кіріспе

- 1. Құзыреттің атауы және сипаттамасы**
- 2. Демонстрациялық емтихан стандартының сипаттамасы**
- 3. Емтиханға арналған тапсырмалар**
- 4. Бағалау критерийлері**
- 5. Емтихан алаңының сызбасы**
- 6. Демонстрациялық емтихан өткізуге арналған еңбекті қорғау және қауіпсіздік техникасы жөніндегі нұсқаулық**
- 7. Сарапшылар үшін нұсқаулық**

Кіріспе

Бұл құжат WorldSkills стандарттарының рөлі мен стандарттар спецификацияларының принциптеріне, мазмұнына сәйкес келетін сипаттамаларды қамтиды.

Студенттер мен сарапшылардың жұмыс уақыты мен ұзақтығын көрсете отырып, WorldSkills Kazakhstan (WSK) стандарттары бойынша демонстрациялық емтиханды өткізу жоспары құрылады.

WorldSkills Kazakhstan (WSK) стандарттарына сәйкес демонстрациялық емтиханға арналған алаңды әзірлеу жоспары, сонымен бірге WorldSkills Kazakhstan (WSK) WorldSkills International (WSI) авторлық құқығын таниды. WSK сонымен қатар бағалау принциптеріне, әдістеріне және рәсімдеріне қатысты WSI зияткерлік меншік құқықтарын таниды.

Әрбір сарапшы мен студент осы «Техникалық сипаттаманы» білуі және түсінуі керек.

Демо емтихандар техникалық және кәсіптік білім беру нәтижелерін көрсету тұрғысынан озық халықаралық тәжірибе негізінде жинақталған білімді, түсінікті және нақты дағдыларды анықтайды. Олар мамандықтың өнеркәсіп пен бизнес үшін қаншалықты маңызды екендігі туралы жалпы жаһандық түсінікті көрсетуі керек.

Демо емтихан кезінде білім мен дағдыны бағалау емтихандық тапсырмаларды орындауды бағалау арқылы жүзеге асырылады. Білім мен дағдыны бөлек бағалауға болмайды.

«Стандарттардың спецификациясы» тақырыптары мен нөмірлері бар жеке бөлімдерге бөлінген.

Стандарттар спецификациясындағы салыстырмалы маңыздылықты көрсету үшін әрбір бөлімге жалпы баллдың пайызы тағайындалады. Барлық пайыздық мәндердің қосындысы 100-ге тең.

Бағалау схемасы және демонстрациялық тапсырма тек «Стандарттар спецификациясында» көрсетілген дағдыларды бағалауы керек. Бағалау схемасында және демо емтихан мәселесінде бағаларды бөлу, практика тұрғысынан мүмкіндігінше «Стандарттар спецификациясына» сәйкес келуі керек. Стандарттар спецификациясында анықталған жалпы талаптарды сақтау шартымен, схеманы бес пайызға дейін өзгертуге рұқсат

**WORLD SKILLS ҚАЗАҚСТАН СТАНДАРТТЫ НЕГІЗІНДЕ
ДЕМО-ЕМТИХАН ҮШІН
ДЕМОНСТРАЦИЯЛЫҚ ЕМТИХАНҒА АРНАЛҒАН БАҒАЛАУ
ҚҰЖАТТАМАСЫНЫҢ ЖИЫНТЫҒЫ
07310300 «ЖЕРГЕ ОРНАЛАСТЫРУ» МАМАНДЫҒЫ
БОЙЫНША
БІЛІКТІЛІГІ: 4S 07310302 - ТЕХНИК-ЖЕРГЕ
ОРНАЛАСТЫРУШЫ
ҚҰЗЫРЕТТІЛІГІ**

1. Кәсіби құзыреттіліктің атауы мен сипаттамасы

1.1. Кәсіби құзыреттіліктің атауы: "Техник-жерге орналастырушы"

1.2. Кәсіби құзыреттіліктің сипаттамасы

"Техник-жерге орналастырушы" құзыреті мынадай жұмыс түрлерін қамтиды:

- топографиялық түсірілімдерді, олардың нәтижелерін графикалық және цифрлық ресімдеуді орындау;
- жерге орналастыру жұмыстарын орындау, қолданыстағы ережелер жиынтығына сәйкес барлық жұмыс түрлерін орындау.

Жерге орналастыру техникінің жұмысы да мыналарды қамтиды:

- қала құрылысы кадастры және жер құрылысы саласындағы жобалау және іздестіру іс-шараларын жүзеге асыру;
- жылжымайтын мүлікке және жер учаскелеріне меншік құқығының болуын анықтау, сондай-ақ осы мүлікпен түрлі мәмілелер мен операциялар жүргізу;
- жерге орналастыру схемалары мен жобаларын, қала құрылысы жерлерін пайдалану шарттарын жасау бойынша жұмыстар жүргізу;
- жерде жүргізілетін жұмыстар сапасының сақталуын бақылау;
- Мемлекеттік қалалық және жер кадастрларын жүргізу;
- жобалардың техникалық-экономикалық негіздемесімен байланысты жұмыстарды орындау және жер пайдалану мен жер иеленуді қайта ұйымдастыру және қалыптастыру кезінде жер учаскелерінің шекараларын айқындау схемаларын жасау;
- экономикалық тиімділікті бағалауға тарту;
- құрылысқа жер учаскелерін бөлу;
- жерге орналастыру бойынша жоспарлар әзірлеу және іс-шараларды орындауды ұйымдастыру;
- жұмыс жүргізу учаскелерінде қауіпсіз еңбек жағдайлары мен қоршаған ортаны бақылау және қолдау.

Техник-жерге орналастырушы жерге орналастыруға байланысты жұмыстарды орындау техникасын меңгеруі, жер, табиғат қорғау қызметін реттейтін заңнаманы білуі, эрозияға қарсы жүйелерді қолдана білуі, жаңа жерлерді игеру және қолданыстағылардың қасиеттерін жақсарту тәсілдерін білуі, құжаттаманы дайындау және ресімдеу қағидаларын білуі,

аэрофотографиялық және геодезиялық жұмыстарды жүргізу үшін техникалық құралдарды пайдалана білуі тиіс.

* Кәсіптік қызмет объектілері: саябақтардың, кенттердің және ауылдық елді мекендердің шекараларында орналасқан жер ресурстары және жылжымайтын мүліктің басқа да түрлері, оларды Санаттар, нысаналы пайдалану және меншік нысандары бойынша бөлу.

1.2. Қолдану саласы

1 .2. 1 . Әрбір сарапшы мен қатысушы осы техникалық сипаттамамен танысуға міндетті.

2. Демонстрациялық емтихан стандартының сипаттамасы

Бағалау құжаттамасының жиынтығы шеңберінде тексерілетін "Техник-жерге орналастырушы" (WorldSkills Standards Specifications, WSSS) құзыреттілік стандартының ерекшелігіне сәйкес білімдер, іскерліктер, дағдылар тізбесі (1 - кесте).

Кесте 1. WSSS бөлімі	WSSS бөлімдері атаулары	Маңыздылығы (%)
1	Қауіпсіздік және жұмыс орнын ұйымдастыру Қатысушы білуі керек: - денсаулық сақтау және қауіпсіздік саласындағы озық практика және жұмыс ортасындағы заңнама; - техник-жерге орналастырушы пайдаланатын жеке қорғаныс құралдарының ассортименті және қолданылуы; - жерге орналастыру техникі пайдаланатын құралдар мен жабдықтарды пайдалану және сақтау ауқымы; - геодезиялық аспаптарды реттеу үшін пайдаланылатын материалдар ассортименті; - химиялық және өсімдік өнімдерін тұрақты пайдалану кезіндегі қауіпсіздік нормалары; - жағдайларға қарамастан, қолайлы жұмыс ортасын қамтамасыз етудің маңыздылығы; - бағдарламалық өнімдерге техникалық қызмет көрсетуді ұйымдастыру мен жүргізу әдістеріндегі техникаға техникалық құжаттама және қажетті міндеттер; - тиімді жұмыс әдістері және жұмыс орнын дұрыс ұйымдастыру; Қатысушы білуі керек: - еңбек қауіпсіздігі және еңбекті қорғау ережелерін дәйекті және мұқият ұстануға, қауіпсіз аяқ киім мен көзді қорғауды қоса алғанда, тиісті жеке қорғаныс құралдарын пайдаланудағы заңдар мен үздік тәжірибелерді білуге; - құралдарды тиімді күйде таңдау, пайдалану, тазалау және қолдау; - дұрыс және қауіпсіз жұмыс істеу үшін барлық материалдарды таңдау және пайдалану; - өз бетінше жұмыс істеуге рұқсат етілген құрал мен жабдықты дайындау; - жұмыс орнында қатысушылардың өзімен бірге өздерінің аспаптық жәшігінде болуы тиіс материалдарды, жабдықтар мен құралдарды орналастыру;	18

	- жоспарланған тапсырмаларды орындау үшін жұмыс орнын дайындау; - еңбек тиімділігін арттыру үшін жұмыс аймағын дұрыс жоспарлау; - тәртіпті сақтау, жұмыс аймағын таза, ұқыпты және қауіпсіз ұстау; - қол жетімділікті табу, оқу, түсіну, талдау және күрделі техникалық құралдар мен құжаттарды қолдану; - дәл өлшеулер жүргізу; - төтенше жағдайларға тиімді әрекет ету; - дербес, автономды және қараусыз тиімді жұмыс істеу; - бастамашылық пен аналитикалық ойлауды көрсету.	
2	Іс-әрекеттің логикалық тәртібі Қатысушы білуі керек: - қағаз түрінде де, электрондық нысанда да сызбаларды қоса алғанда, жазбаша және техникалық сызбаларды қоса алғанда, құжаттаманың мақсаты; - мамандыққа байланысты техникалық тіл және терминология; - бақылау-өлшеу жабдығымен берілген көрсеткіштер және оларды түсіндіру; - әр тапсырманы орындау үшін ең қолайлы әдістер. Қатысушы білуі керек: - техникалық нұсқаулықтардағы техникалық нұсқаулықтарды оқып, түсіну; - тиісті техникалық терминологияны қолдану; - атқарылған жұмыс туралы есептер жазу және ұсыну; - ауызша, жазбаша және электрондық нысанда жоспарлы және біржолғы есептілікті қамтамасыз ету; - қағаз және электрондық нысандарда техникалық құжаттаманы, оның ішінде жазбаша және техникалық сызбаларды, қағидаттық және монтаждық сызбаларды оқып, түсіну.	18
3	Жерге орналастыру кезінде Геодезиялық жұмыстарды орындау. Қатысушы білуі керек: - офистік бағдарламалық қамтамасыз етуді пайдалана отырып, далалық геодезиялық өлшеулер нәтижелерін математикалық өңдеу әдістемесі; - кеңсе бағдарламалық жасақтамасында сызбалар жасау әдістемесі; - далалық геодезиялық жұмыстардың нәтижелерін камералдық өңдеу кезіндегі бақылау әдістемесі; - офистік бағдарламалық қамтамасыз етуде құрылыс объектілерін жобалау кезінде электрондық карталар мен жоспарларды пайдалану мүмкіндіктері Қатысушы білуі керек: - геодезиялық аспаптарды тексеруді орындау; - қолданыстағы нормативтік құжаттардың талаптарына сәйкес далалық геодезиялық жұмыстардың нәтижелерін дербес бақылауды жүзеге асыру; - роботты тахеометрді пайдаланып топографиялық түсірілімдерді орындау; - топографиялық жоспарды оқыңыз; - графикалық әдіспен тік жоспарлау жобасының аналитикалық есебін жүргізу; - - кеңсе бағдарламалық жасақтамасында тікбұрышты координаттарды анықтаңыз;	33

	- электрондық тахеометрден деректерді импорттау және нәтижелерді кеңсе бағдарламалық жасақтамасына экспорттау; - кеңсе бағдарламалық жасақтамасында далалық геодезиялық өлшемдерді өңдеу; - кеңсе бағдарламалық жасақтамасында растрлық геодезиялық байланыстыруды импорттау және орындау; - офистік бағдарламалық қамтамасыз ету алаңын жобалау; - есептеулерді орындау және кеңсе бағдарламалық жасақтамасында шығыс құжаттарын қалыптастыру; - кеңсе бағдарламалық жасақтамасында сызбалар жасаңыз.	
4	Жерге орналастыру құжаттарын ресімдеу Қатысушы білуі керек: - қағаз түрінде де, электрондық нысанда да сызбаларды қоса алғанда, жазбаша және техникалық сызбаларды қоса алғанда, құжаттаманың мақсаты; - мамандыққа байланысты техникалық тіл және терминология; - бақылау-өлшеу жабдығымен берілген көрсеткіштер және оларды түсіндіру; - әр тапсырманы орындау үшін ең қолайлы әдістер. Қатысушы білуі керек: - техникалық нұсқаулықтардағы техникалық нұсқаулықтарды оқып, түсіну; - тиісті техникалық терминологияны қолдану; - атқарылған жұмыс туралы есептер жазу және ұсыну; - ауызша, жазбаша және электрондық нысанда жоспарлы және біржолғы есептілікті қамтамасыз ету; - қағаз және электрондық нысандарда техникалық құжаттаманы, оның ішінде жазбаша және техникалық сызбаларды, принциптік және картографиялық сызбаларды оқып, түсіну.	17
4	Жердің жай-күйін зерделеу жөніндегі жұмыстарды жүзеге асыру Қатысушы білуі керек: - нормативтік-техникалық және технологиялық құжаттаманы пайдалану; - қауіпсіздік талаптарын сақтай отырып, жұмыстарды орындау; - өндірістің экологиялық қауіпсіздігін сақтау; Қатысушы білуі керек: - топырақтың сілтілігін және артық сілтімен күресу шараларын анықтаңыз. - ылғалдылықты, су өткізгіштігін және су өткізгіштігін анықтау. - топырақтың құнарлылығын зерттеу	4
5	Геодезиялық жабдықтармен және сызу құралдарымен жұмыс істеу дағдылары Қатысушы білуі керек: - далалық және камералдық топографиялық-геодезиялық жұмыстарды жүргізу кезіндегі қауіпсіздік техникасы жөніндегі қағидалар; - жұмыс орнында құралдар мен аспаптарды бөлудің ұтымдылығы; - пайдаланылатын геодезиялық, сызбалық құралдар мен жабдықтардың тізбесі және олардың техникалық сипаттамалары. Қатысушы білуі керек: - дербес компьютермен, геодезиялық аспаптармен, құралдармен және аксессуарлармен жұмыс істеу кезінде еңбекті қорғау және қауіпсіздік техникасы талаптарын сақтау;	10

	- жабдықтар мен аксессуарларға ұқыпты қарау. - геодезиялық жұмыстарды орындау кезінде киім мен аяқ киімнің тиісті нысанын пайдалану; - геодезиялық жұмыстарды қауіпсіз тәсілдермен орындау	
	Барлығы:	100

3. Емтиханға арналған тапсырмалар

3.1. Емтихан тапсырмасының форматы мен құрылымы

Емтихан тапсырмасы-тәуелсіз модульдер сериясы (А,В,С).

2.2. Емтихан тапсырмасының жобасына қойылатын талаптар

Жалпы талаптар:

* Тапсырмада қолданылатын барлық техникалық терминдер мен сипаттамалар халықаралық стандарттар мен терминдерге сәйкес келуі керек (егер қажет болса).

* Емтихан тапсырмасының модульдеріне жауапты әзірлеушілер тобы емтихан тапсырмасын орындау үшін жеткілікті құралдар тізімін әзірлеуі керек. Тізім құрал қораптарын жинақтау кезінде нұсқаулық ретінде пайдаланылады.

3.3. Модульдердің сипаттамасы

Модуль А	Тік жоспарлау жобасын жүзеге асыру кезіндегі камералық және далалық геодезиялық жұмыстар	1 күн (бірінші жартысы)
Сипаттама	Тапсырма 1. Тік жоспарлау жобасын жобалау Тапсырма 2. Тік жоспарлау жобасын орындау кезіндегі далалық геодезиялық жұмыстар.	
Орындалу әдістемесі	Модульді орындаудың нұсқаулық-технологиялық картасына сәйкес	
Шығын материалдары	- полигон қоршаулары; - қазықтар.	
Арнайы құрылғылар	- электрондық тахеометр TS06 - AutoCAD инженерлік бағдарламасы	
Модуль В	Топырақ құрамын анықтау-топырақтың құнарлылығын, құрамы мен қасиеттерін зерттеу	1 күн (екінші жартысы)
Сипаттама	Тапсырма 1. Топырақтың механикалық құрамын анықтау Тапсырма 2. Топырақтың химиялық құрамын анықтау	
Орындалу әдістемесі	Модульді орындаудың нұсқаулық-технологиялық картасына сәйкес	
Шығын материалдары	- эмбебап индикатор қағазы - су ыдысы - совок - тығыз мата - қолғап - шпагат жіп	
Арнайы	әртүрлі аймақтардан алған топырақ үлгілері	

құрылғылар		
Модуль С	Жерге иелік ету мен жерді пайдаланудың экономикалық тиімділігін есептеу	1 күн (екінші жартысы)
Сипаттама	Тапсырма 1. Жер балансын жасау Тапсырма 2. Жер учаскелерін трансформациялау	
Орындалу әдістемесі	Модульді орындаудың нұсқаулық-технологиялық картасына сәйкес	
Шығын материалдары	• Қағаз • Қарындаш • Таблицалар • Өшіргіш • Бояулар	
Арнайы құрылғылар	• Есептеу калькуляторы • Есептеу шаблондары	

3.4. Емтихан тапсырмасын әзірлеу

Емтихан тапсырмасын сарапшылар жасайды.

3.4.1. Емтихан тапсырмаларын / модульдерін кім жасайды

Әзірлеушілер тобы мыналардан тұрады:

* Бас сарапшы-Баймукашева Н.С.

* Басқа сарапшылар - "жерге орналастыру" мамандығының арнайы пәндер оқытушылары, жерге орналастыру мамандары

Ұсыныстарды әзірлеушілер тобына барлық сарапшылар жібере алады.

3.4.2. Емтихан тапсырмасы қалай және қай жерде жасалады / Модульдер

Емтихан тапсырмасының модульдерін ұйымдастырушы Сарапшылар дербес әзірлейді, содан кейін оларды әзірлеушілер тобына береді.

3.5. Емтихан тапсырмасына баға қою ведомосы

Әрбір емтихан тапсырмасы 2-кестеде айқындалған бағалау критерийлеріне негізделген бағалау ведомосінің жобасымен сүйемелденуі тиіс.

3.5.1. Бағалау ведомосінің жобасын емтихан тапсырмасын әзірлеумен айналысатын тұлға (тұлғалар) әзірлейді.

3.5.2. Бағалау ведомостары CIS ке тапсырылуы керек

3.6. Демонстрациялық емтиханды өткізу уақыты

Демонстрациялық емтиханды өткізу уақыты оқу процесінің кестесіне сүйене отырып айқындалады.

4. Бағалау критерийлері

4.1. Осы тармақта сарапшылардың емтихан тапсырмаларын бағалау принциптерінің сипаттамасы, оның ішінде процесс пен нәтиженің қажетті талаптарға сәйкестігі келтірілген.

4.2. Бағалау критерийлері

№ п/ п	Критерий	Критерий қолданылат ын модуль	Модульді ң орындал у уақыты	WSSS тексерілеті н бөлімдер	Баллы		
					Төрешілік (егер қолданыста болса)	Объекти вті	Жалп ы
1	Тік жоспарлау жобасын жүзеге асыру кезіндегі камералық және далалық геодезиялық жұмыстар	A	1 сағат	1,2,3,6		28	28
2	Топырақ құрамын анықтау- топырақтың құнарлылығын, құрамы мен қасиеттерін зерттеу	B	0,5 сағат	1,2, 5		13	13
3	Жерге иелік ету мен жерді пайдаланудың экономикалық тиімділігін есептеу	C	0,5 сағат	1,2,4		14	14
Барлығы:						100	100

WSOS СТАНДАРТТАРЫНЫҢ СИПАТТАМАСЫ

WSOS / WSKOS ТУРАЛЫ ЖАЛПЫ ЕСКЕРТУЛЕР

WSK мүмкіндігінше WorldSkills (WSUS) стандарттарының халықаралық сипаттамаларын қолдануға тырысады. Егер құзырет WorldSkills Kazakhstan демонстрациялық емтиханына ғана тән болса, WSK WSOS сияқты қағидаттар мен шеңберлерді пайдалана отырып, стандарттардың өзіндік ерекшеліктерін (WSKOS) әзірлейді. Осы құжатта "стандарттар спецификациясы" сөздерін қолдану WSOS-қа да, WSKOS-қа да қатысты болады.

STANDART	CRITERIA				TOTAL MARKS PER SECTIO N
		A	B	C	

		Тік жоспарлау жобасын жүзеге асыру кезіндегі камералық және далалық геодезиялық жұмыстар	Топырақ құрамын анықтау – топырақ құнарлығын, құрамын және қасиеттерін зерттеу	Жерге иелену және жер пайдаланудың экономикалық тиімділігін есептеу	
	1. Қауіпсіздік және жұмыс орнын ұйымдастыру	7	11	6	24
	2. Іс-әрекеттің логикалық тәртібі	6	6	7	19
	3. Жерге орналастырудағы геодезиялық жұмыстардың орындалуы	20			20
	4. Жерге орналастыру құжаттарын рәсімдеу			20	20
	5. Жердің жағдайын зерттеу бойынша жұмыстарды жүзеге асыру		10		10
	6. Геодезиялық жабдықтармен және сызу құралдарымен жұмыс істеу дағдылары	7			7
TOTAL MARKS PER		40,00	27,00	33,00	100

5. Емтихан алаңының сызбасы

5.1. "Техник-жерге орналастырушы" құзыреті бойынша демонстрациялық емтихан өткізудің үлгі жұмыс жоспары

	Уақыты	Шаралар
	08:00	Бас сарапшының демонстрациялық емтихан тапсырмасын алуы
Дайындық күні	08:00 – 08:20	Демонстрациялық емтихан өткізуге дайындығын тексеру, дайындығы / дайын еместігі туралы актіні толтыру
	08:20 – 08:30	Сараптама тобының мүшелері арасында емтихан өткізу бойынша міндеттерді бөлу, бөлу туралы хаттаманы толтыру
	08:30 – 08:40	Еңбекті қорғау және қауіпсіздік техникасы жөніндегі сараптамалық топқа нұсқау беру, танысу туралы хаттамада қол жинау
	08:40 – 09:00	Демоемтихан қатысушыларын тіркеу
	09:00 – 09:30	Қатысушыларға еңбекті қорғау және қауіпсіздік техникасы бойынша нұсқама беру, танысу туралы хаттамада қол жинау
	09:30 – 11:00	Жұмыс орындарын бөлу (жеребе) және қатысушыларды жұмыс орындарымен, жабдықтармен, жұмыс кестесімен, өзге де құжаттамамен таныстыру және хаттаманы толтыру
1күн	08:00 – 08:15	Тапсырмамен және ережелермен танысу. Алаңда қатысушылар мен сарапшыларды тіркеу, ҚТ бойынша нұсқаулық
	08:15 – 12:15	Выполнение А модулін орындау
	13:00 – 14:00	Түскі ас
	14:00 – 17:00	В, С модулін орындау
	17:15 – 18:00	Сарапшылардың жұмысы, нысандар мен бағалау ведомостарын толтыру
	15:15 – 18:15	Бас сарапшының CIS-ке балл енгізуі. Қорытындылау. ДЭ бойынша қорытынды хаттаманы толтыру.

- Ескерту: оқу тобы 6 адамнан тұратын 2 кіші топқа бөлінеді, бұл А және В, С модульдерінің тапсырмаларын бір уақытта орындауға мүмкіндік береді.

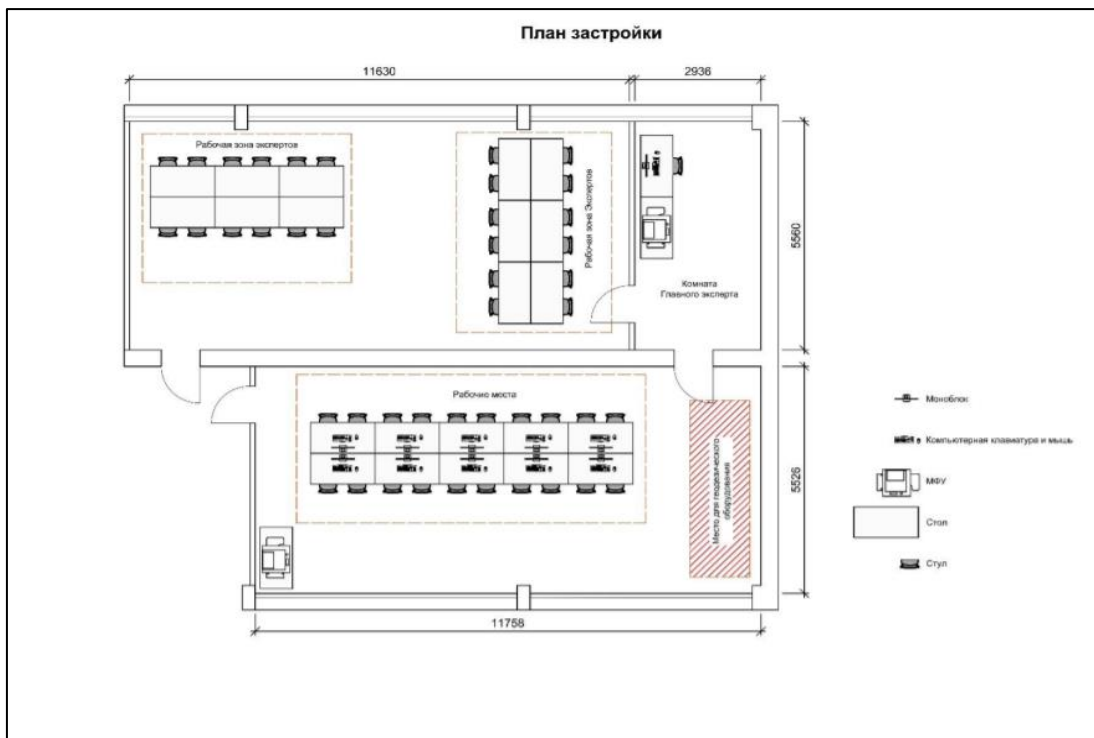
5.2. "Техник- жерге орналастырушы" құзыреті бойынша демонстрациялық емтихан өткізу үшін алаң салу жоспары

Құзыреті: "Техник-жерге орналастырушы"

Құзыреттілік нөмірі: R60

Алаңның жалпы ауданы: 146 м2

Алаңды дамыту жоспары:

Сәйкестік кестесі

құзыреттілігі бойынша демонстрациялық емтихан шеңберінде бағаланатын білім,
білік және практикалық дағдылар

**Кәсіби құзыреттіліктер бойынша" жерге орналастыру", кәсіби стандарттарға сәйкес
мемлекеттік білім беру стандарттарында көзделген негізгі қызмет түрлері және
біліктілік деңгейлері**

Уровень аттестации (промежу- точная/)	Код и наимено- вание ФГОС СПО	Основные виды деятельности ФГОС СПО (ПМ)	Профессиональ- ные компетен- ции (ПК) ФГОС СПО	Наименование профессиональ- ного стандарта (ПС)	Наименование и уровень квалификаций ПС	Раздел WSSS
Комплект оценочной документации, продолжительность 7 час., максимально возможный балл – 100 б.						
Промежуточна- я аттестация	Геодезия	ПМ.04 Проведение работ по геодезическому сопровождению строительства и эксплуатации зданий и инженерных сооружений	ПК 4.1. Выполнять проектирование и производство геодезических изысканий объектов землеустройства ПК 4.2. Выполнять геодезические изыскательские работы, полевое и камеральное трассирование линейных сооружений	10.002 Специалист в области инженерно- геодезических изысканий	А/01.5 Определение плановых координат точек местности наземными методами Уровень 5 А/02.5 Определение высот точек местности методами геометрического нивелирования Уровень 5 А/05.5 Выполнение топографической съемки местности и	Раздел 1 Раздел 2 Раздел 3
			ПК 4.4. Использовать специальные геодезические приборы и инструменты, включая современные электронные тахеометры и нивелиры предназначенные для решения задач прикладной геодезии, выполнять их исследование, поверки и юстировку		съемки подземных коммуникаций и сооружений Уровень 5	

Промежуточная аттестация	Землеустройство	ПМ.01 Проведение проектно-изыскательских работ для целей землеустройства и кадастра	ПК 1.1. Выполнять полевые геодезические работы на производственном участке ПК 1.2. Обрабатывать результаты полевых измерений ПК 1.5. Проводить лабораторные работы по определению состава почвы	Землеустроитель	А/02.5 Проведение оценки качества земель в целях получения информации о пригодности ее использования в сельском хозяйстве Уровень 5 А/03.5 Проведение инвентаризации земель Уровень 5	Раздел 1 Раздел 2 Раздел 3
Промежуточная аттестация	Земельно-имущественные отношения	ПМ.01 Картографо-геодезическое сопровождение земельно-имущественных отношений	ПК 3.1. Выполнять работы по картографо-геодезическому обеспечению территорий, создавать графические материалы ПК 3.2. Использовать государственные геодезические сети и иные сети для производства картографо-геодезических работ	Нет	Нет	Раздел 1 Раздел 2 Раздел 3

6. Демонстрациялық емтихан өткізуге арналған еңбекті қорғау және қауіпсіздік техникасы жөніндегі нұсқаулық

1. Емтихан өтетін орын, орналасқан жері, құзыреті, тұрғылықты жеріне ауысу уақыты, учаскеге көліктің орналасуы, қатысушылар мен сарапшылардың тамақтану әдеттері, санитарлық-тұрмыстық қондырғылардың, ауыз судың, медициналық пункттің, алғашқы медициналық көмек аптекасының орналасқан жері туралы жалпы мәліметтер, бастапқы өрт сөндіру құралдары.
2. Емтихан тапсырмаларының басталу және аяқталу уақыты, сайтта бөгде адамдардың болуына тыйым салу.
3. Қатысушылар мен сарапшылардың еңбекті қорғау талаптарын бақылау.
4. Тапсырмаларды орындау кезіндегі зиянды және қауіпті факторлар және емтихан аумағында бөгде адамдардың болуына тыйым салу.
5. Еңбекті қорғауға қатысушылар мен сарапшылардың жалпы міндеттері, тапсырмаларды орындау кезіндегі және аумақтағы жалпы тәртіп ережелері..
6. Санитарлық және жеке бас гигиенасына қойылатын негізгі талаптар.
7. Жеке және ұжымдық қорғаныс құралдары, оларды пайдалану қажеттілігі.

8. Өзіңізді нашар сезінсеңіз немесе жарақат алсаңыз не істеу керек.

Алғашқы көмек көрсету ережелері.(тәртібі)

9. Төтенше жағдай кезіндегі іс-әрекеттер, эвакуация схемасымен және өрт шығу жолдарымен танысу.

Оқушыларға еңбекті қорғау бойынша оқыту бағдарламасы

1.Еңбекті қорғаудың жалпы талаптары

16-18 жас аралығындағы қатысушыларға арналған

1.1. Тапсырманы орындау үшін Сарапшылардың тікелей басшылығымен немесе Сарапшымен бірге «Техник жерге орналастырушы» құзыретіне қатысушыларға рұқсат етіледі:

- «Еңбекті қорғау және қауіпсіздік техникасы бойынша нұсқау беру бағдарламасы» бойынша еңбекті қорғау бойынша нұсқаулықтан өткен;
- еңбекті қорғау жөніндегі нұсқаулықпен танысу;
- құрал-жабдықта бірлескен жұмыс үшін құралды, құрылғыларды басқарудың қажетті дағдыларының болуы;
- денсаулығына байланысты тапсырмаларды орындауға қарсы көрсетілімдері жоқ.

17 жастан асқан қатысушыларға арналған

1.2. Тапсырмаларды орындау барысында және емтихан өткізілетін жердің аумағында және ғимраттарда болған кезде қатысушы мыналарды қатаң сақтауы керек:

- еңбекті қорғау және қауіпсіздік техникасы бойынша нұсқаулықтар;
- қоршаулар мен техникалық бөлмелерге кіруге;
- жеке гигиенаны сақтау;
- арнайы белгіленген орындарда тамақтаныңыз;
- тапсырманы орындауға рұқсат етілген құралдар мен жабдықтарды өз бетінше пайдалануға;

1.4. Тапсырманы орындау кезінде қатысушыға келесі зиянды және (немесе) қауіпті факторлар әсер етуі мүмкін:

Физикалық:

- режущие и колющие предметы;кесетін және қадалаты заттар;
- повышенный шум;шудың(дыбыстың?) жоғарылауы;
- көтергіште жұмыс істегенде бастың жарақат алу қаупі;

Психологиялық:

- зейіннің шамадан тыс стрессі; (шамадан тыс көңіл бөлу)
- көру қабілетіне жүктеменің жоғарылауы;(көру қабілетіне шамадан тыс әсер ету)
- жауапкершілікті шамадан тыс арттыру;

1.5. Демонстрациялық емтиханға қатысушылар тапсырманы орындау үшін пайдаланады:

- Инженерлік тахеометр жиынтығы
- Шағылыстырғыш, бір призмалы, пластикалық марка
- Штатив, ағаш
- Телескопиялық қазық
- Оптикалық нивелир
- Рейка, алюминий, телескопиялық, екі жақты
- Роботты тахеометр жинағы
- Рефлектор, бір призмалы, Металл маркасы
- Бағдарламалық жасақтамасы бар дербес компьютер
- Балға
- Қазықтар
- Трегер
- Оптикалық орталық трегер адаптері
- Маркер қара

1.6. Белгілеу үшін жұмыс орнында қолданылатын қауіпсіздік белгілері бар қауіптер:

- F 04 Өрт сөндіргіш

- E 22 шығу белгісі

- E 23 Төтенше шығу белгісі

- ЕС 01 Алғашқы дәрігерлік көмек жинағы

- Р 01 Темекі шегуге болмайды

1.7. Жазатайым оқиға болған жағдайда зардап шегуші немесе оқиғаның куәгері оқиға туралы дереу Сарапшыларға хабарлауы керек.

Сарапшылар бөлмесінде медициналық құралдармен жабдықталған аптечка бар, ол жарақат алған жағдайда алғашқы медициналық көмек

көрсету, өзіне-өзі көмек көрсету үшін қолданылуы керек.

2. Жұмысты бастамас бұрын еңбекті қорғау талаптары

Тапсырманы бастамас бұрын қатысушылар келесі әрекеттерді орындауы керек:

2.1. Барлық қатысушылар қауіпсіздік техникасы бойынша нұсқаулықтармен, өрт кезінде эвакуациялау жоспарларымен, санитарлық тораптардың, медициналық бөлмелердің, ауыз судың орналасуымен танысып, Құзыретінің Техникалық сипаттамасына сәйкес жұмыс орнын дайындауы қажет.

Арнайы киімді, аяқ киімді және басқа жеке қорғаныс құралдарын тексеріңіз. Жұмыс орындарын, құралдар мен жабдықтарды дайындауды орындау үшін қажетті қорғаныс құралдарын киіңіз.

Танысу кезеңінің соңында қатысушылар Ұйымдастыру комитеті анықтаған нысан бойынша жабдықта жұмыс істеуге арналған нұсқаулық парағына қол қою арқылы барлық процестермен танысқанын растайды.

2.2. Жұмыс кеңістігін дайындаңыз (Жұмыс орынын дайындау:)

Құралдардың, құрылғылардың қолжетімділігін және жұмысқа жарамдылығын тексеріңіз, бұл ретте:

☐ кілттерде жарықтар мен ойықтар болмауы керек, кілттердің жақтары параллель болуы және оралмауы керек;

☐ слесарлық балғалар мен ауыр балғалар аздап дөңес, қиғаш емес және соғылмаған, сызаттарсыз және жұмыстық беттері қатаюсыз, үшкір сыналармен сыналап, тұтқаларға мықтап бекітілген болуы керек;

☐ балғалар мен ауыр балғалардың тұтқалары тегіс беті болуы керек;

☐ соқпалы аспаптарда (қашаулар, айқастарды, тескіш, таңбалағыштар және т.б.) сызаттар, саңылаулар және жұмыс бетінің қатаюы болмауы керек.

Қашаулардың ұзындығы кемінде 150 мм болуы керек;

☐ егеудың, қашаулардың және басқа құралдардың үшкір жұмыс істемейтін беті болмауы керек, оның үстіне металл сақинасы бар ағаш тұтқаға мықтап бекітілуі керек;

☐ электроприборы должен иметь исправную изоляцию токоведущих частей и надежное заземление.

2.3. Жұмыс орнындағы еденнің жағдайын тексеріңіз. Еден құрғақ және таза болуы керек. Егер еден дымқыл немесе тайғақ болса, оны сұртуді немесе үгінділер себуді талап етіңіз немесе мұны өзіңіз жасаңыз.

2.4. Шағын шамды қолданбас бұрын, шамның қорғаныс торы бар-жоғын, сым мен оқшаулағыш резеңке түтіктің жақсы күйде екенін тексеріңіз. Шағын шамдар 42 В-тан аспайтын кернеумен қосылуы керек.

Өз бетінше пайдалануға рұқсат етілмеген құралдар мен жабдықтарды тапсырмаларды орындау үшін уәкілетті сарапшы дайындайды, қатысушылар тікелей бақылауымен және Сарапшының қатысуымен дайындыққа мүмкіндігінше қатыса алады.

2.5. Емтихан күні тапсырма модульдерінің мазмұны мен тәртібін, сондай-ақ оларды орындаудың қауіпсіз әдістерін зерттеңіз.

Құралдар мен жабдықтардың жарамдылығын көзбен шолу арқылы тексеру.

Арнайы жұмыс киімдері мен аяқ киімдерін ретке келтіріңіз: жеңдерді бекітіңіз, киімді ішке кіргізіңіз және оларды барлық түймелермен бекітіңіз, бас киім киіңіз, қолғаптарды, көзілдірікті, құлақшаларды дайындаңыз.

2.6. Күн сайын, тапсырманы бастамас бұрын, жұмыс орнын дайындау процесінде:

- жұмыс орнын, жеке қорғаныс құралдарын тексеру және ретке келтіру;
- жарықтандырудың жеткілікті екеніне көз жеткізіңіз
- құрал мен жабдықтың электр желісіне қосылғанын (көзбен) тексеріңіз.

2.7. Жұмысқа қажетті материалдарды, құрылғыларды дайындаңыз және оларды орындарына қойыңыз, жұмыс үстелінен артық нәрсені алып тастаңыз.

2.8. Құралдың немесе жабдықтың ақаулығы анықталса, қатысушыға тапсырманы бастауға тыйым салынады. Байқалған кемшіліктер мен ақаулар туралы дереу Сарапшыға хабарлаңыз және ақаулықтарды жоюға дейін тапсырманы бастамаңыз.

3. Требования охраны труда во время выполнения задания

3.1. Тапсырмаларды орындау кезінде қатысушы құралдар мен жабдықтарды пайдалану кезінде қауіпсіздік талаптарын сақтауы керек:

3.2. Геодезиялық аспаптардың жарамдылығын тексеру (көзбен)

3.3. соқпалы аспаптар - балғалар, балғалар – құрғақ қатты ағаштан жасалуы керек, тегіс өңделген және мықтап бекітілген; балғалар мен балғалардың тұтқалары түзу, ал көлденең қимасы сопақша болуы керек. Тұтқаның бос ұшына қарай сәл қалыңдауы керек (балғалардан басқа), бұл аспаптардың соққылары мен соққыларында тұтқаның қолынан сырғып кетпеуі үшін. Балғалардың бос ұшына бірнеше тұтқасы бар тарылтады. Тұтқаның осі болуы керек

3.4. құрал осіне перпендикуляр;

-балғамен және балғамен сенімді бекіту үшін тұтқаны металл және аяқталған сыналармен бекітеді. Құралды тұтқаларға нығайтуға арналған сыналар жұмсақ болаттан жасалған болуы керек;

-балғалар мен балғалардың шұңқырлары тегіс, сәл дөңес беткейге ие болуы керек, олар шұңқырларсыз, чиптерсіз, шұңқырларсыз, жарықтар мен бұрылыстарсыз;

- металл арматура болуы керек

ұзындығы 20-25 см.

3.23. Жұмыс үстелінен, жабдықтан немесе бөлшектерден шаң мен жоңқаларды щеткамен немесе металл ілмекпен тазалаңыз.

3.24. Қолданылған тазалағыш материалды осы мақсат үшін арнайы орнатылған металл қораптарға салып, қақпақпен жабыңыз.

4. Төтенше жағдайларда еңбекті қорғау талаптары

4.1. Ток көзіне қосылған электр құрылғыларының жұмысында ақау (қызудың жоғарылауы, ұшқынның шығуы, жану иісі, түтіннің шығуы және т.б.) анықталса, қатысушы оқиға туралы дереу Сарапшыларға хабарлауы керек. Конкурстық тапсырманы орындау ақау жойылғаннан кейін ғана жалғастырылуы керек.

4.2. Қатысушы өзін нашар сезінген немесе жарақат алған жағдайда сарапшыға хабарлаңыз.

4.3. Қатысушыны электр тогы соғып қалса, дереу ток көзін өшіріңіз, зардап шегушіге алғашқы медициналық көмек көрсетіңіз (өзіне-өзі көмек көрсету), Сарапшы хабарлаңыз, қажет болған жағдайда дәрігермен кеңесіңіз.

4.4. Жазатайым оқиға немесе кенеттен ауырған жағдайда, ең алдымен электр жабдығын өшіріп, оқиға туралы Сарапшыларға хабарлау керек, олар зардап шеккендерге алғашқы медициналық көмек көрсету шараларын қабылдауы керек, егер керек болса, жедел жәрдем шақырады. қажет болса, зардап шеккендерді жақын жердегі медициналық мекемеге жіберіңіз.

4.5. Өрт болған жағдайда дереу бас сарапшы мен сарапшыларға хабарлау қажет. Оқиғанаң әрі қарай дамуы кезінде бас сарапшының немесе оны алмастыратын сарапшының нұсқауларын басшылыққа алу керек. Қорқыныш пен дүрбелең күйін жоюға күш салыңыз. Егер учаскеде өрт көзі табылса, жеке қауіпсіздік шараларын міндетті түрде сақтай отырып, «өртін тұтау орталығындағы» жалынды кез келген жолмен сөндіруге тырысу керек. Егер киім өртенсе, оны тастап көріңіз. Бұл сәтсіз болса, еденге құлап, домалап, жалынды өшіріңіз; жанып жатқан киімді тығыз шүберекпен жабу керек, үстіне су құйыңыз, жүтіруге тыйым салынады - жүтіру тек күйдірудің қарқындылығын арттырады. Жанып жатқан бөлмеде жалын жақындағанша күтпеу керек. Адамдар үшін негізгі өрт қаупі - түтін. Тұншығу белгілері пайда болса, еденге жатып, мүмкіндігінше тезірек авариялық шығуға қарай жүгіріңіз.

4.6. Егер сіз жарылғыш немесе күдікті затты тапсаңыз, оған жақындамаңыз, жақын маңдағы мамандарға немесе қызмет көрсету қызметкерлеріне ықтимал қауіп туралы ескертіңіз. Жарылыс болған жағдайда жағдайды сабырлы түрде түсіндіру, мамандардың нұсқауын орындау, эвакуация қажет болса, құжаттар мен қажетті заттарды өзіңізбен бірге алып жүру, қозғалу кезінде абай болу, зақымдалған құрылыстарға, ашық электр сымдарына қол тигізбеу қажет. Қираған немесе зақымдалған бөлмеде ашық отты (сіріңке, оттық және т.б.) қолдануға болмайды.

5. Жұмыстың соңында еңбекті қорғау талаптары. Жұмысты аяқтағаннан кейін әрбір қатысушы:

5.1. Жұмыс орынын ретке келтіріңіз.

5.2. Жеке қорғаныс құралдарын арнайы сақтау орнына алып тастаңыз.

5.3. Құрал мен жабдықты электр желісінен ажыратыңыз.

5.4. Құралды сақтау үшін арнайы жасалған жерге алып тастаңыз.

5.5. Тапсырмаларды орындау кезінде анықталған жабдықтар мен құралдардың жұмысындағы ақаулар мен ақаулар және тапсырманың қауіпсіздігіне әсер ететін басқа да факторлар туралы сарапшыға хабарлау

7. Сарапшылар үшін нұсқаулық

1. Еңбекті қорғаудың жалпы талаптары

1.1. Сарапшы ретінде жұмыс істеу құзыреттері «Техник-жерге орналастырушы» арнайы дайындықтан өткен және денсаулығына байланысты қарсы көрсетілімдері жоқ мамандар жіберіледі.

1.2. Қауіпсіздік техникасы бойынша нұсқаулықтарды өткізуге жауапты арнайы өкілеттігі бар сарапшы, «Еңбекті қорғау талаптары бойынша білімін тексеру туралы» жарамды сертификаты болуы керек.

1.3. Тапсырмалардың орындалуын бақылау және жұмыс орында болып Сарапшы мыналарды қатаң сақтауы керек:

- еңбекті қорғау және қауіпсіздік техникасы бойынша нұсқаулықтар;
- өрт қауіпсіздігі ережелерін, бастапқы өрт сөндіру құралдарының орналасқан жерін және эвакуациялау жоспарларын білу;
- тапсырманы кестесі мен орындау кестесі, белгіленген еңбек және демалыс режимдері.

1.4. Дербес компьютерде және көшіру машиналарында жұмыс істеген кезде Сарапшыға келесі зиянды және (немесе) қауіпті өндірістік факторлар әсер етуі мүмкін:

- электр тоғы;
- қозғалатын қағаздың жұмыс механизмдерімен үйкелісі, сондай-ақ құрылғылардың сапасыз жерге тұйықталуы нәтижесінде түзілетін статикалық электр энергиясы;
- оргтехниканың конструкциясына байланысты шу;
- оргтехниканы пайдалану кезінде бөлінетін химиялық заттар;
- ЖК-мен жұмыс істегенде көзге әсер етуі.

Қатысушылардың тапсырманы орындауын бақылау кезінде Сарапшыға келесі зиянды және (немесе) қауіпті өндірістік факторлар әсер етуі мүмкін:

Физикалық:

- кесетін және қадалаты заттар;
- ультракүлгін және инфрақызыл сәулелену;
- шаң;
- жылу әсерінің күйіктер.

Химиялық:

- этилді бензин.

Психологиялық:

- зейіннің шамадан тыс әсері, көздің шаршауының жоғарылауы

- өз функцияларын орындаудағы жауапкершілік.

1.5. Применяемые во время выполнения конкурсного задания средства индивидуальной защиты:

- каска;

- халат;

- қорғаныс көзілдірігі;

- қолғап;

- арнайы аяқ киім;

- құлақ тығындары.

1.6. Қатысушылардың

жұмыс

орындарында қауіпті жағдайларды

көрсету

үшін қолданылатын қауіпсіздік белгілері:

- W 19 Газ баллон

- F 04 Өрт сөндіргіш

-Қысылған ауа

1.7. Жазатайым оқиға болған жағдайда жәбірленуші немесе оқиғаның куәгері болған оқиға туралы бас сарапшыға дереу хабарлауға міндетті.«Техник жерге орналастырушы» күзiреттiлiгiнiң сарапшылары үй-жайларында медициналық бұйымдармен жабдықталған аптечка бар, ол жарақат алған жағдайда алғашқы медициналық көмек көрсету, өзіне-өзі көмек көрсету үшін қолданылуы тиіс. Сарапшының жазатайым оқиғасы немесе науқастануы жағдайында бас сарапшыға дереу хабарланады.

2.Жұмысты бастамас бұрын еңбек қауіпсіздігі талаптары

Жұмысты бастамас бұрын сарапшылар келесі әрекеттерді орындауы керек:

2.1. Демонстрациялық емтихан өткізілетін күні демонстрациялық емтихан тапсырмасының модульдерінің мазмұны мен тәртібін, сондай-ақ оларды орындаудың қауіпсіз тәсілдерін зерделеу. Құрал мен жабдықтың жарамдылығын көзбен шолып тексеру арқылы тексеру.

- қатысушының киімдері мен аяқ киімдері ауа-райына сәйкес таңдалуы керек, жұмыс істеуге ыңғайлы, түймелері мен найзағайлары бар;

- киімді дұрыс киіңіз: жеңдеріңізді жабыңыз, киімнің едендерін ілулі ұштары болмайтындай етіп бекітіңіз. Киімді түйреуіштермен, инелермен шаншып алмаңыз, киімнің қалтасында өткір, сынғыш заттарды ұстамаңыз. Сигнал кеудешелерін киіңіз.

2.2. Күн сайын, демонстрациялық емтихан тапсырмасын орындауды бастамас бұрын, жұмыс орнын дайындау процесінде:

- жұмыс орнын тексеру және ретке келтіру;

- жарықтың жеткіліктілігіне көз жеткізу;

- геодезиялық құралдар мен жабдықтардың жарамдылығын (Көзбен) тексеру.

2.3. Жұмысқа қажетті материалдарды, құрылғыларды дайындаңыз және

оларды өз орындарына қойыңыз, жұмыс үстелінен артық заттарды алып тастаңыз.

2.4. Қатысушыға құрал-сайманның немесе жабдықтың ақаулығы анықталған жағдайда демонстрациялық емтихан тапсырмасын орындауға кірісуге тыйым салынады. Байқалған кемшіліктер мен ақаулар туралы дереу Сарапшыға хабарлаңыз және ақаулар жойылғанға дейін демонстрациялық емтихан тапсырмасына кіріспеңіз.

2.1. С-1 күні еңбекті қорғауға жауапты арнайы өкілеттіктері бар сарапшы «Еңбекті қорғау және қауіпсіздік техникасы бойынша оқыту бағдарламасы» бойынша

өткізуге

е, сарапшылар мен қатысушыларды қауіпсіздік нұсқауларымен, өрт сөндіру жоспарларымен,

орындармен таныстыруға міндетті. санитарлық-тұрмыстық үй-жайларды, медициналық бөлмелерді, ауыз суды, қатысушылардың жұмыс

орындарының

техникалық

сипаттамасына

сәйкес дайындығын бақылауды Құзыретінің арнайы киімін, аяқ киімін және басқа да жеке қорғану құралдарын тексеру. Қатысушылардың жұмыс орындарын, құрал-саймандар мен жабдықтарды дайындауды және бақылауды жүзеге асыру үшін қажетті қорғаныс құралдарын киіңіз.

2.2. Қатысушылар тапсырманы орындауды бастамас бұрын арнайы өкілеттігі бар Сарапшы еңбекті қорғау бойынша нұсқаулар өткізуге уәкілетті.

2.3. Аймақта және ғимрата жұмысты бастамас бұрын Сарапшыға қажет:

- сарапшылар мен қатысушылардың жұмыс орындарын тексеру;
- сарапшының жұмыс орнын ретке келтіруге;
- жабдықтың ток көзіне дұрыс қосылуын тексеру;
- қажетті жеке қорғаныс құралдарын кию;

2.5. Жұмысқа қажетті материалдарды, құрылғыларды дайындаңыз және оларды орындарына қойыңыз, жұмыс үстелінен артық нәрсені алып тастаңыз.

2.6. Жабдықтың ақауы анықталған жағдайда сарапшыға жұмысқа кірісуге тыйым салынады. Байқалған кемшіліктер мен ақаулар туралы техникалық сарапшыға дереу хабарлаңыз және ақаулықтарды жоймайынша жұмысқа кіріспеңіз.

3. Жұмыс кезіндегі еңбек қауіпсіздігі талаптары

3.1. Бейнемониторлардың экрандарындағы кескін тұрақты, анық және өте айқын болуы керек, жыпылықтайтын таңбалар мен фон болмауы керек, экрандарда шамдардың, терезелердің және айналадағы заттардың

шағылыстары мен шағылыстары болмауы керек.

3.2. Күндізгі уақытта дербес компьютермен және басқа оргтехникамен тікелей жұмыс істеудің жалпы уақыты 6 сағаттан аспауы керек. Реттелетін үзіліссіз дербес компьютермен және басқа да ұйымдастыру техникасымен үздіксіз жұмыс істеу ұзақтығы 2 сағаттан аспауы керек. Әр жұмыс сағатынан кейін 15 минуттық реттелген үзіліс жасау керек.

3.3. Электр тогының соғуын болдырмау үшін:

- дербес компьютердің және басқа кеңсе жабдығының артқы панелін түртіңіз, токқа қосулы болғанын бақылаңыз;
- монитордың бетіне, пернетақтаның жұмыс бетіне, дискілерге, принтерлерге және басқа құрылғыларға ылғалдың түсуін қамтамасыз ету;
- жабдықты өз бетінше ашу және жөндеу;
- перифериялық құрылғылардың интерфейстік кабельдерінің қосқыштары Ток көзіне қосулы;
- құрылғылардың үстіңгі панельдерін қағаздармен және бөгде заттармен толтыру;
- жүйелік блоктың (процессордың), монитордың, пернетақтаның жұмыс бетінің, дискілердің, принтерлердің және басқа құрылғылардың бетіне ылғалдың түсуін қамтамасыз ету;

3.4. Қатысушылар тапсырма модульдерін орындаған кезде Сарапшы мұқият болуы, қажетсіз бөгде әңгімелер мен әрекеттерге алаңдамауы, басқа Сарапшылар мен қатысушылардың назарын аудармауы керек.

3.5. Сарапшы кеңсе техникасымен жұмыс істеу кезінде:

- жабдық тақтасында көрсетілген белгілерге назар аударыңыз, оларды назардан тыс қалдырмаңыз;
- құрылғыға мықтап бекітілген қақпақтарды және панельдерді алмаңыз. Құрылғылардың кейбір құрамдас бөліктері электр тогының соғуына немесе соқырлыққа әкелуі мүмкін жоғары кернеуді немесе лазерлік сәулеленуді пайдаланады;
- құрылғыларды дымқыл қолмен қосуға/өшіруге болмайды;
- құрылғыға суы бар ыдыстарды және металл заттарды қоймаңыз;
- егер ол қызып кетсе, түтін шыға бастаса, бөгде иіс немесе дыбыс шықса, құрылғыны пайдаланбаңыз;
- құрылғы құлаған немесе корпусы зақымдалған болса, оны пайдаланбаңыз;
- кептелген парақтарды құрылғыны желіден ажыратқаннан кейін ғана алуға болады;
- желіге қосылған құрылғыларды жылжытуға тыйым салынады;
- картридждерді, қағазды ауыстыру бойынша барлық жұмыстарды машинаны электр желісінен ажыратқаннан кейін ғана жасауға болады;
- түпнұсқа ұстағыштың шынысына сүйенуге, оған түпнұсқадан басқа заттарды қоюға тыйым салынады;

- шыны жарылған аппаратта жұмыс істеуге тыйым салынады;
- картридждерді, жинақтарды және т.б. әр тазалаудан кейін міндетті түрде қолды жылы сумен және сабынмен жуыңыз;
- төгілген тонер, баспа материалын шаңсорғышпен немесе дымқыл шүберекпен дереу алып тастаңыз.

3.6. Дербес компьютерді және оргтехниканы қосу және өшіру пайдалану нұсқауларының талаптарына сәйкес жүзеге асырылуы керек.

3.7. Тыйым салынған:

- белгісіз пароль жүйелерін орнату және дискіні дербес қайта пішімдеу;
- кез келген байланыс құралдарын алып жүру;
- тапсырмада қарастырылғаннан басқа кез келген құжаттаманы пайдалануға.

3.8. Жабдықтың дұрыс жұмыс істемеуі жағдайында жұмысты тоқтатып, техникалық сарапшыға, ал ол болмаған жағдайда бас сарапшының орынбасарына хабарлаңыз.

3.9. Сарапшы аймақта болған кезде :

- қажетті жеке қорғаныс құралдарын кию;
- аймақта баяу жылжытыңыз, аяқ астына қарап, кенет қозғалыстар жасамаңыз.

4. Төтенше жағдайларда еңбекті қорғау талаптары

4.1. Кернеу астында электр құрылғыларының жұмысында ақау (қызудың жоғарылауы, ұшқынның шығуы, жану иісі, түтін және т.б.) анықталса, Сарапшы электр қуатын дереу өшіріп, ақауларды жою шараларын қабылдауы, сондай-ақ бұл оқиға туралы техникалық сарапшыға хабарлауы керек. Ақауды жойғаннан кейін ғана конкурстық тапсырманы орындауды жалғастырылуы керек.

4.2. Көру ыңғайсыздығы және басқа да қолайсыз субъективті сезімдер туындаған жағдайда дербес компьютермен және басқа ұйымдастыру техникасымен жұмыс істеу уақытын шектеу, демалыс үшін үзілістердің ұзақтығын түзету немесе қызметті дербес компьютерді және басқа оргтехникасын пайдаланумен байланысты емес басқасына ауыстыру қажет.

4.3. Электр тогымен зақымданған жағдайда электр желісін дереу ажырату, зардап шегушіге алғашқы көмек (өздігінен көмек) көрсету, Бас сарапшыға хабарлау, қажет болған жағдайда дәрігерге жүгіну.

4.4. Өрт болған жағдайда дереу бас сарапшыға хабарлау қажет. Оқиғалардың кейінгі дамуы кезінде бас сарапшының немесе оны алмастыратын лауазымды тұлғаның нұсқауларын басшылыққа алу керек. Қорқыныш пен дүрбелең күйін жоюға күш салыңыз.

Алаңда өртену ошағы анықталған жағдайда кез келген ықтимал тәсілмен жеке қауіпсіздік шараларын міндетті түрде сақтай отырып, «өрттің тұтау орталығындағы» жалынды сөндіруге тырысу. Киім жанған кезде оны

тастауға тырысу керек. Егер мұны істеу мүмкін болмаса, еденге құлап, домалап, жалынды қағу; жанып жатқан киімді тығыз матамен жабу, су құю қажет, жүгіруге тыйым салынады - бұл жану қарқындылығын күшейтеді. Жанып кеткен үй-жайда жалын жақындағанға дейін күтуге болмайды. Өрттің адам үшін негізгі қаупі - түтін. Тұншығу белгілері туындаған кезде еденге жатып, эвакуациялық шығу жағына қарай мүмкіндігінше тезірек еңбектеу керек.

4.6. Егер жарылғыш немесе күдікті зат табылса, оған жақындамаңыз, жақын маңдағы жауапты адамдарға ықтимал қауіп туралы ескертіңіз. Жарылыс болған жағдайда жағдайды сабырлы түрде түсіндіріп, лауазымды тұлғалардың нұсқауы бойынша әрекет ету керек, егер эвакуация қажет болса, қатысушыларды және басқа мамандар мен учаскелерді эвакуациялау, сол құжаттар мен қажетті заттарды өзіңізбен бірге алып жүру, қозғалу кезінде абай болу, зақымдалған құрылымдарға, ашық электр сымдарына тимеңіз.

Қираған немесе зақымдалған бөлмеде ашық отты (сіріңке, оттық және т.б.) қолдануға болмайды.

5. Тапсырманың соңында еңбекті қорғау талабы

Емтихан аяқталғаннан кейін сарапшы міндетті:

5.1. Электр құрылғыларын, жабдықтарды, құралдар мен құрылғыларды ток көзінен ажыратыңыз.

5.2. Сарапшының жұмыс орнын ретке келтіру және қатысушылардың жұмыс орындарын тексеру.

5.3. Техникалық сарапшыға тапсырмаларды орындау кезінде анықталған жабдықтың ақаулары мен ауытқуларды және еңбек қауіпсіздігіне әсер ететін басқа да факторлар туралы хабарлау.

ҚҰЗЫРЕТТІҢ КОДЫ МЕН АТАУЫ

Criteria		
ID	Name	Mark
A	Тік жоспарлау жобасын орындау кезіндегі камералдық және далалық геодезиялық жұмыстар	28
B	Геометриялық нивелирлеу кезінде Геодезиялық жұмыстарды орындау	27
C	Топырақ құрамын анықтау-топырақтың құнарлылығын, құрамы мен қасиеттерін зерттеу	13
D	Жерге иелік ету мен жерді пайдаланудың экономикалық тиімділігін есептеу	14
E	Кәсіпорынның жер массасын 1:10 000 немесе 1:25 000 масштабты картаға орналастыру және қалыптастыру, жер иелену (жер пайдалану) ауданын анықтау	18

WorldSkills Standards Specification				
Section	WSSS Marks	WSSS Marks	Aspect Marks	Variation
1	Қауіпсіздік және жұмыс орнын ұйымдастыру	18,00	18,00	0,00
2	Іс-әрекеттің логикалық тәртібі			0,00
3	Жерге орналастыру кезінде геодезиялық жұмыстарды орындау	18,00	18,00	0,00
4	Жерге орналастыру құжаттарын ресімдеу	33,00	33,00	0,00
5	Жердің жай-күйін зерделеу жөніндегі жұмыстарды жүзеге асыру			0,00
	Геодезиялық жабдықтармен және	17,00	17,00	
		Total Variation		0,00

НАИМЕНОВАНИЕ КОМПЕТЕНЦИИ	Землеустройство
Количество участников, на которое рассчитан Инфраструктурный лист	20
Количество рабочих мест для участников	5
НА ОДНУ КОМАНДУ (2 УЧАСТНИКА)	На 5 рабочих мест (10 участников)

ОБОРУДОВАНИЕ И ИНСТРУМЕНТЫ И МЕБЕЛЬ									
№	Наименование	Тех. описание	Ед. измерения	Кол-во (на 1 участника)	Кол-во общее	Наличие (Да\Нет) у организатора	Поставщик\спонсор\ответственный за обеспечение	Примерная стоимость всего, тг	Комментарий

1	Штатив LEICA GST05L алюминиевый		шт	1	3	Да			
2	Штатив GEO металлический		шт	1	1	Да			
3	Оптический нивелир		шт	1	2	Да			
4	Рейка ал., телескопическая, двухсторонняя		шт	1	2	Да			
5	Электронный тахеометр LEICA		шт	1	1	Да			
6	отражатель		шт	1	1	Да			
7	Фрагмент топографического плана М 1:500	Подготовленный топографического план техническим экспертом в формате AutoCAD с привязкой к СК	шт	1					
8	Бланки и ведомости для выполнения заданий	Бланки и ведомости подготавливает Главный эксперт	шт	1	5	Да			
9	Персональный компьютер с программным обеспечением	Компьютер в сборе с монитором не менее Intel Core i3 DDR-34096Mb/HDD (Могут использоваться ноутбуки) с установленным программным обеспечением AutoCAD любого года выпуска начиная с 2006	шт	1	12	Да			

РАСХОДНЫЕ МАТЕРИАЛЫ

№	Наименование	Ссылка на сайт с тех характеристиками либо тех характеристики инструмента	Ед. измерения	Кол-во	Кол-во	Наличие (Да\Нет)	Ответственный за обеспечение	Поставщик
1	Колышки деревянные	колышки деревянные длиной 25-30 см. квадратного сечения в разрезе 3-5 см. заостренный с одного конца.	шт	25	125	да		
2	лента сигнальная для ограждения открытой площадки	на усмотрение участника	метр	1	200	да		

Материалы, оборудование и инструменты, которые участники ДОЛЖНЫ ИМЕТЬ при себе в своем инструментальном ящике

№	Наименование	Ссылка на сайт с тех характеристиками либо тех характеристики инструмента	Ед. измерения	Кол-во	Кол-во	Наличие (Да\Нет)	Ответственный за обеспечение	Поставщик	С
1.	Инженерный калькулятор	На усмотрение участника	шт	1	1		Участник		
2.	Линейку поперечного масштаба (ЛПМ)	На усмотрение участника	шт	1	1		Участник		
3.	Циркуль-измеритель	На усмотрение участника	шт	1	1		Участник		
4.	Линейка	На усмотрение участника	шт	2	2		Участник		
5.	Карандаш	На усмотрение участника	шт	3	3		Участник		
6.	Стерательная резинка	На усмотрение участника	шт	1	1		Участник		

7.	Тахеометр (5") (Комплект)	На усмотрение участника	шт	1	1		Участник		
8.	Отражатель однопризменный, пластико-вая марка	На усмотрение участника	шт	1	1		Участник		
9.	Штатив деревянный	На усмотрение участника	шт	1	1		Участник		
10.	Веха	На усмотрение участника	шт	1	2		Участник		
НА 1-ГО ЭКСПЕРТА (КОНКУРСНАЯ ПЛОЩАДКА)					НА ВСЕХ ЭКСПЕРТОВ				
Оборудование, инструменты и мебель									
№	Наименование	Ссылка на сайт с тех характеристиками либо тех характеристики инструмента	Ед. измерения	Кол-во	Кол-во	Наличи е (Да\Нет)	Ответ ствен ный за обесп ечение	Пост авщи к	Стоп
1.	Бумага 500 листов	На усмотрение организатора	шт	1	3	да			
2.	Ручка шариковая	На усмотрение организатора	шт	1	20	да			
3.	Степлер	На усмотрение организатора	шт	1	1	да			
4.	Ножницы	На усмотрение организатора	шт	1	1	да			
5.	Планшет в виде дощечки с зажимом	На усмотрение организатора	шт	1	12	да			
6.	Скотч широкий	На усмотрение организатора	шт	1	1	да			
7.	Маркер черный	На усмотрение организатора	шт	1	6	да			
8.	Калькулятор	На усмотрение организатора	шт	1	1	да			
ОБЩАЯ ИНФРАСТРУКТУРА КОНКУРСНОЙ ПЛОЩАДКИ									
Оборудование, мебель, канцелярия и т.п.									
№	Наименование	Ссылка на сайт с тех характеристика ми либо тех характеристики инструмента	Ед. измерен ия	Кол-во	Кол-во	Наличи е (Да\Нет)	Ответственный за обеспечение	Поставщик	Стоп
1.	Стол для команды (парта для 2-х человек)	На усмотрение организатора	шт	1	5	да			
2.	Стулья для участников	На усмотрение организатора	шт	1	10	да			
Общее оборудование, инструменты и мебель на всех участников									
№	Наименование	Ссылка на сайт с тех характеристиками либо тех характеристики инструмента	Ед. измерения	Кол-во	Кол-во	ичие (Да\	ственный за обес	Поставщи к	Стоп
1.	Веха LEICA GLS12 телескопическая, 2м	На усмотрение организатора	шт	1	5	нет			
2.	Отражатель GPR105 (отражающая	На усмотрение организатора	шт	1	5	нет			

	марка)								
5.	Принтер лазерный цветной формата А4	На усмотрение организатора	шт	1	1	да			

КОМНАТА ЭКСПЕРТОВ

Оборудование, мебель, канцелярия и т.п.

№	Наименование	Ссылка на сайт с тех характеристиками либо тех характеристики инструмента	Ед. измерения	Кол-во	Кол-во	Наличие (Да\Нет)	Ответственный за обеспечение	Поставщик	
1.	Стол переговорный	На усмотрение организатора	шт	1	2	да			
2.	Стул	На усмотрение организатора	шт	1	5	да			
3.	Вешалка	На усмотрение организатора	шт	1	2	да			
4.	Корзина для мусора	На усмотрение организатора	шт	1	2	да			
6.	Компьютер для главного эксперта	На усмотрение организатора	шт	1	1	да			
7.	Стол для принтера	На усмотрение организатора	шт	1	1	да			
8.	Принтер лазерный формата А4	На усмотрение организатора	шт	1	1	да			

КОМНАТА УЧАСТНИКОВ

Оборудование, мебель, канцелярия и т.п.

№	Наименование	Ссылка на сайт с тех характеристиками либо тех характеристики инструмента	Ед. измерения	Кол-во	Кол-во	Наличие (Да\Нет)	Ответственный за обеспечение	Поставщик	
1.	Вешалка	На усмотрение организатора	шт	1	1	да			
2.	Стол переговорный	На усмотрение организатора	шт	1	2	да			
3.	Стул	На усмотрение организатора	шт	10	10	да			

ДОПОЛНИТЕЛЬНЫЕ ТРЕБОВАНИЯ К ЗАСТРОЙКЕ ПЛОЩАДКИ

№	Наименование	Ссылка на сайт с тех характеристиками либо тех характеристики инструмента	Ед. измерения	Кол-во	Кол-во	Наличие (Да\Нет)	Ответственный за обеспечение	Поставщик	
1	Электричество на 1 пост для участника и главного эксперта	220 вольт		1	13	да			
2	Огнетушитель углекислотный	На усмотрение организатора	шт	1	1	да			
3	Мусорное ведро	Для комнаты эксперта и площадки соревнований	шт	1	2	да			
5	Кулер с водой	На усмотрение организатора	шт	1	1	да			

				каптама					
--	--	--	--	---------	--	--	--	--	--

	2	Кофе	ұйымдастырушының қалауына	дана	1	2			
	3	Печенье	ұйымдастырушының қалауына	кг	1	2			
	4	Кәмпиттер	ұйымдастырушының қалауына	кг	1	2			
	5	Қант	ұйымдастырушының қалауына	қапта ма	1	2			

Бас.эксперт _____
(аты, жөні) (қолы) (күні)

Бас.эксперт
орынбасары _____

(аты, жөні) (қолы) (күні)

Атырау облысының Жер ресурстарын басқару департаменті мекемесі
сараптау комиссияның
ҚОРЫТЫНДЫСЫ

Атырау қаласы

_____2023ж

Демонстрациялық емтихан бүкіл кәсіби оқу бағдарламасы бойынша білім алушының оқудағы жетістіктерін тексерудің түрі болып табылады және білім алушының оқудағы алған теориялық білімдерін олардың меңгеруін, шығармашылық ойлауын өзіндік жұмыс жасау дағдыларын алған білімін практикада қолдана білуін көздейді.

Демонстрациялық емтихан төмендегідей құжаттардан тұрады мамандықтың техникалық сипаттамасы, емтихан тапсырмасы, инфрақұрылым парағы, бағалау критерийлері. Демонстрациялық емтиханның сипаттамасы Worldskills Қазақстан стандарттары бойынша көрсету емтиханын ұйымдастыру және өткізу мақсатында әзірленген техникалық сипаттама бағалау құжаттама үш деңгейлі жиынтығынан (бұдан әрі -КБҚ) тұрады.

Модуль А: Тік жоспарлау жобасын жүзеге асыру кезіндегі камералық және далалық геодезиялық жұмыстарды орындау бойынша 2 тапсырма берілген.

1 тапсырмада тахеометр құралын станцияға орналастырып, координаталарды анықтайды. 2 тапсырмада өлшенген координаталарды Autocad бағдарламасына енгізіп координата торын құрады.

Модуль жұмыс орнын дұрыс ұйымдастыруды, электрондық тахеометрия түсірістерінің технологиялық бірізділігін, жерді түсіруді және артық жерлерді анықтауды, қауіпсіздік ережелерін сақтауды қамтиды.

Модуль В: Топырақ құрамын анықтау – топырақ құнарлығын, құрамын және қасиеттерін зерттеу бойынша тапсырмалар берілген.

Тапсырма 1. Топырақтың механикалық құрамын анықтау (топырақтың механикалық құрамы бойынша құмды, құмды, сазды, сазды және жеңіл сазды болып бөлінеді)

Тапсырма 2. Топырақтың химиялық құрамын анықтау. Модуль жұмыс орнын дұрыс ұйымдастыруды, топырақ құрамын анықтау бойынша жұмыстардың технологиялық ретін, топырақтың ылғалдылығын, су өткізгіштігі мен су өткізбейтіндігін, топырақ құнарлығын, қауіпсіздік ережелерін сақтауды қамтиды.

Модуль С: Жерге меншік құқығы мен жерді пайдаланудың экономикалық тиімділігін есептеу бойынша тапсырмалары берілген

Тапсырма 1. Жер тепе-теңдігін құру

Тапсырма 2. Жерді түрлендіру. Модуль жұмыс орнын дұрыс ұйымдастыруды, топографиялық карта фрагментінің жер тепе-теңдігін есептеу бойынша жұмыстардың технологиялық реттілігін, топографиялық картада Қазақстан Республикасының жерлерін санаттарға бөлуді дұрыс белгілеуді, сәйкестікті қамтиды.

ҚОРЫТЫНДЫ:

Атырау облысының Жер ресурстарын басқару департаменті директоры Курманова Гульзия Утемуратовна мемлекеттік оқу орны О.Көшекөв атындағы Атырау аграрлы-техникалық колледжінің "Техник-жерге орналастырушы" кұзіреттілігі бойынша демонстациялық емтиханның бақылау - бағалау кұжаттамасы, 07310300 «Жерге орналастыру» мамандығына кешенді бақылау қағазы бойынша талдап (инфрақұрылым парағы бағалау кұжаттарының жинағы, бағалау критерийлеріне сәйкес келеді.

**Атырау облысының
Жер ресурстарын басқару департаменті
директоры:
Г.У.**

Курманова